

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

Cześć urzędowa.

(Ofiary dobroczynne.)

Na wsparcie pogorzalców *Buczacza* wpłynęło do c. k. urzędów powiatowych w *Podgórzu* 10 zlr., w *Glinianach* 2 zlr. 6 c., w *Drohobyczy* 5 zlr.

Dla pogorzalców *Chorostkowa* wpłynęło do c. k. urzędu powiatowego w *Leżajsku* 13 zlr. w. a.

Ofiary te zostały niezwłocznie odesłane na miejsce przeznaczenia.

Gmina *Suchodoł*, w obwodzie Brzeżańskim, celem zaprowadzenia u siebie uregulowanej nauki szkolnej, zobowiązała się po wieczne czasy: ofiarowany na cele szkolne budynek ze stajnią urządzić odpowiednio i utrzymywać zawsze w dobrym stanie, posprawić sprzęty szkolne, starać się o utrzymanie w szkole oświeślenia, na opał szkoły dawać rocznie 5 niższo-austryackich sagów drzewa, i nareszcie płacić każdemu nauczycielowi rocznie 120 zlr. w. a. z dodatkiem 8 mierzyc żyta i 4 mierzyc jęczmienia w ziarnie.

Nadto zobowiązała się gmina zakupić w ciągu roku grunt rozległości 1 morga i tenże oddać na założenie szkółki drzew owocowych.

Okazaną temi ofiarami pożyteczną dla ogółu gorliwość o podniesienie szkół ludowych podaje się z wyrazem uznania do wiadomości powszechniej.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 20. sierpnia 1865.

(Z urzędowej części *Gazety wiedeńskiej*.)

Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z 7. września r. b. zezwolić najłaskawiej, ażeby były siedmiogrodzki prezes stanów, rzeczywisty tajny radca *Franciszek* baron *Kemény* był przez czas trwania zwołanego najwyższym reskryptem z 1go września r. b. sejm siedmiogrodzkiego prezydentem tego sejmu.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 15. września.

Z *Biarritz* donoszą, że natłok gości jest tam ogromny. Wszystkie narodowości są reprezentowane, najwięcej zaś przybyło Hiszpanów. W kołach politycznych nie przestają przypisywać wielkiej doniosłości zjazdowi Cesarza Napoleona z Królową hiszpańską.

Wiadomo, że agitacja przeciw „wpływowi germańskiemu“ w *Anglii* ucichła była na jakiś czas po śmierci księcia Alberta, ale później zwróciła się przeciw samej Królowej i przesadzzonej niby czei dla zmarłego małżonka. Tendencyjna pogłoska, jakoby Królowa zamierzała złożyć koronę, została wnet zaprzeczona. Teraz pojawia się znowu w dziennikach angielskich i londyńskich pod tym samym wpływem zostających korespondencyach do dzienników niemieckich skarga, że Królowa zbyt długo oddaje się załobie swojej, że staje się nieprzystępną dla ludu itp. Łatwo się domyślić, w jakim zamiarze szerzone bywają takie wiadomości.

Turyn okazał znowu swoją niechęć przeciw konwencji wrześniowej; hr. Sclopis, jeden z najzaciętszych przeciwników tej konwencji, obrany został prezydentem tamtejszej rady prowincjonalnej.

Książę *Kusa* wydał w dzień imienia swoich amnestję dla wszystkich obciążonych o udział w ostatniem powstaniu i przyzwolił 5000 piastrow na wsparcie ofiar powstania.

W rozmaitych niemieckich dziennikach spotykamy szczegółniejsze doniesienia o stosunkach w *Grecji*; najobszerniej rozpisuje się o tem jedna z korespondencji wiedeńskich do *N. Frankf. Ztg.*, gdzie powiedziano między innymi: „Kiedy do dziennika *Italie* pisała całkiem na seryo, że w *Grecji* istnieje plan restauracji Króla *Otona* przy pomocy — *Austrii*, która ma być zato wynagrodzona *Wyspami Jońskimi*, donoszą natomiast dyplomatycy i konsularni ajenci *Austrii* w *Grecji* i na wyspie *Korfu*, którzy zatem niesą oczywiście wtajemniczeni w te czarne plany, że rządowi greckiemu zagraża nieochybnie nowa katastrofa, że na *Wyspach Jońskich* tworzy się partya włoska, która ma popierać przyłączenie *Jonii* do *Włoch*, i że zostaje ona pod jawnym przewodnictwem konsula włoskiego w *Korfu*. Król *Jerzy* nie ma podpory ani w ludności ani w armii, którą zraził sobie zupełnie, a nawet sprzykrzył sobie już rząd. Rząd ma w ręku dowody trzech spisków, ale nie ma odwagi ścigać przywódców i t. d. Co się zresztą tyczy bajeczki w *Italie*, jestto widocznie kłamstwo tendencyjne. Ze *Austrii* ani myśli o uzyskaniu *Wysp Jońskich*, tego nie potrzeba mówić nawet.“

Podług doniesień z *Mexyku* obsadziły wojska cesarskie na dniu 22. sierpnia *Hermorillę*, klucz *Sonore*. Zostające pod dowódz-

twem *Pesquiere* wojska republikańskie przyłączyły się do cesarskich, sam *Pesquiera* umknął.

France otrzymała bardzo niepomyślne wiadomości z *San Domingo*. Po wojnie nastąpiła widocznie anarchia. Zgromadzenie ludu, na którego czele stanął generał *Cabral* pod tytułem „obroncy republiki“, oświadczyło się przeciw rządowi z *Santiago de los Caballeros*. *El Monitor*, dziennik urzędowy republiki domingańskiej, wyjaśnia w swoim numerze z 9go sierpnia przyczynę tego pronuncyamentu i smutny stan republiki pod rządem generała *Pimentel*. Generał *Cabral* podniósł sztandar powstania z godłem: „Wolność, równość, braterstwo.“

Patrie otrzymała wiadomości z *Callao* z 28go lipca. Dla niebezpiecznego stanu kraju postanowił admirał *Pareja* pozostać jeszcze jakiś czas z fregatami parowemi „*Berenguela*“ i „*Madrytem*“ w zatoce *Callao*. Poseł francuski zatrzymał również w porcie fregatę parową „*Pallas*“, która nie dawno nadeszła z *Mozatlanu*. Rząd peruwiański ma tylko jedną fregatę do dyspozycyi, odkąd „*Amazona*“, „*America*“ i „*Union*“ przyłączyły się do powstania.

III.

Lwów, 14. września. Poświęciliśmy dwa poprzednie artykuły wstępne rozbiórki obrad kongresu międzynarodowego dla nauk społecznych w *Bernie* szwajcarskiej, rzecz całą zamknęliśmy uwagami nad rozbiorem kwestyi, jaki wpływ religii w wychowaniu publicznem zostawiony być powinien. Spodziewaliśmy się, iż kwestya tak ważna, podstawy bytu społeczeństw dotycząca, z należytą rozwagą zglebiona będzie, że wystąpią na jaw zdania, które na ulepszenie i reformę wychowania publicznego wpływać będą mogły. Alieści i tu obracano się w kółku ogólników, bez uwzględnienia ludzi tak jak są i jakimi być mogą na rzeczywistym świecie. *Panowie Juliusz Simon* i *Edgar Quinet* przemawiali za zupełnem wykluczeniem wszelkiej nauki religii ze szkół publicznych. I na jakichże to argumentach opierały się zdania te tak mylne a nawet i przewrotne? Oto że moralność naturalna, czyli niepodległa i od żadnego dogmatu religijnego niezawisła, wyższa jest nad wszelką moralność, którą z nauki religii czerpać można, że nauczanie religii w szkołach publicznych zaszczerpia nietolerancję i nienawiść wzajemną młodzieży do różnych wyznań religijnych należącej, a w końcu, że każde wyznanie religijne innej moralności naucza. Nie powiedzieli jednak mowcy antireligijni, gdzie to jest owa moralność niepodległa, jak ją nazwali i w czem ona wyższą być może nad moralność, której *Zbawiciel* świata nauczał, na miłości bliźniego ją opierając. Mowcom kongresowym zdawało się podobno, że świat cały składa się z filozofów, co sami z siebie naukę moralności i reguły życia wydobyć mogą. Zapomnieli zaś o tem, iż na krocie tysięcy ludzi jeden się zaledwo znajdzie, co potęgą własnego ducha wyrobić sobie zdoła własne, acz częstokroć mylne przekonanie o prawdach owych odwiecznych, poza dziedzinę świata tego sięgających, że mniej lub więcej liczni zwolennicy, jakich znaleźć może, zdania jego bezmyślnie już powtarzają, że owe miliony ludzi z pracy i zarobku żyjących, wszelkiej nauki moralności pozbawieniby byli, gdyby ją wraz z nauką religii w umysłach ich nie zaszczerpiano. A przecież szkoły publiczne nie dla tych kilku lub kilkudziesięciu wybranych, lub co w zarozumiałości swej za wybranych się uważają, ale właśnie dla owych milionów są przeznaczone, nie kilka indywidualów, lecz owe miliony mają na celu. Minęły zaś już wieki nietolerancji i nienawiści z powodu różności religijnego wyznania, dziś raczej na indyferentyzm, serca wyziębiający, uskarżać się można. A zkadże tę zaczerpano wiadomość, iż każde wyznanie religijne odmiennej moralności naucza? To bajka poprostu. W szkołach cywilizowanego świata nie wykładają przecież ani *Islamu*, ani *Buddaizmu*, lecz wykładają religię chrześcijańską, tej zaś moralność jest jedna, bez względu na wyznanie katolickie lub protestanckie. Nawet *Judaizm*, który ze względu na licznych w *Europie* wyznawców, w szkołach publicznych wykładany bywa, nie sprzeciwia się w niczem moralności, tak jak ją *chrystyanizm* pojmuje i naucza. Dziesięcioro przykazań bożych są zarówno podstawą moralności *chrześcijańska* i *żyda*, chociaż tylko religia i moralność *chrześcijańska* podniosła się do owej prostej a tak szczytnej zasady miłości bliźniego, która sama jedna za całą naukę moralności wystarcza.

Z dziwną więc płytkością rozbierano na kongresie jedne z najważniejszych kwestyj społecznych, ba może najważniejszą. Rozpatriwszy się zaś w tem, co się w wielu miejscach na zachodzie dzieje, z bolem wyznać potrzeba, iż wielu ludzi z kądinąd zdolnych w zarozumiałości swej rzucają się nie już na zdrożności z mylnego pojęcia religii *chrześcijańskiej* wynikać mogące, ale na samą podstawę wiary, na *chrystyanizm* w ogóle, pragnąc go wykorzenie z serc i pojęć ludzkich. Widzimy nawet władze komunalne, które jak w *Bruxeli* zakładają szkoły dla dziewcząt z wyraźnem wyklu-

ozieniem z wykładów wszelkiej nauki religii, towarzystwa zaś dobroczynności odmawiające wsparcia rodzicom, co dzieci swoje do szkół takowych nie posyłają. Są dzienniki, które jak *Indep. belge* w ślepej przeciw katolicyzmowi nienawiści, całą religię chrześcijańską wytypićby chciały. Trudno to nazwać postępek. Nam się zdaje, iż właśnie w wieku naszym, w wieku, w którym przemysł i żądza dobrobytu materyjalnego górują, więcej niż kiedykolwiek starać się wypada o zaszczepienie zasad religijnej moralności w wielkich masach ludu, bo ta tylko moralność złagodzić zdoła owe nierówność majątków, która w społecznościach przemysłowych i handlowych bardziej niż gdziekolwiek indziej wyrabiać się musi. Powstawać zaś na religię w ogóle a na chrześcijaństwo w szczególności, powstawać z zajądlnością trudną do zrozumienia, to zdaniem naszym nie postęp, to raczej zboczenie z drogi postępu, dążenie do pograżenia świata w materyjalizmie, z którego nas religia chrześcijańska wydobyla i sama jedna wydobyć mogła.

Monarchia Austriacka.

Lwów, 14. września. (Posiedzenie Rady miejskiej.) Przedwczoraj po południu odbyło się publiczne posiedzenie Rady miejskiej. Przedmiotem obrad był projekt statutów szkoły przemysłowej, która ma być założoną we Lwowie, i po dwugodzinnej specjalnej naradzie uchwalono bez zmiany wszystkie 18 paragrafów projektu. Podług tego projektu będzie szkoła przemysłowa dzielić się na dwa oddziały:

I. Przygotowawczy, dwuletni, przyjmujący uczniów, którzy posiadają wprawę w pisaniu, czytaniu i rachunkach, i tygodniowo przez 9 godzin a w roku przez 9 miesięcy od 1. września do końca maja następnego — będą się uczyć religii, stylistyki i korespondencji, geografii, rachunków, początków fizyki, rysunków, kaligrafii i historii naturalnej.

II. Do oddziału specjalnego przyjmują się uczniowie, którzy szkołę przygotowawczą (oddział przygotowawczy tej szkoły przemysłowej) lub dwie klasy niższej szkoły realnej z dobrym postępkem ukończyli, lub egzamin z przedmiotów oddziału przygotowawczego z dobrym postępkem zdali.

Ten oddział obejmuje w sobie trzy wydziały specjalne, z których każdy przeznaczony dla innej grupy spowinowacanych z sobą rzemiosł i zbliżonych do siebie gałęzi przemysłu; jako to:

Wydział budownictwa — dla murarzy, budowniczych, cieśli, kamieniarzy, stolarzy itd.

Wydział mechaniki — dla mechaników, ślusarzy, usługaczy machin, kowali, pilnikarzy, rusznikarzy, zegarmistrzów, tokarzy, młynarzy itd.

Wydział chemii — dla farbiarzy, cukrowników, piwowarów, gorzelników, mydlarzy, garbarzy, papierników itd.

Kurs nauki w całym oddziale specjalnym trwa 3 lata. Przedmioty nauki są jedne wspólne wszystkim trzem wydziałom, inne ściśle specjalne, każdemu wydziałowi właściwe.

Wspólnie dla obu oddziałów wykładane będą: arytmetyka, fizyka, ekonomia społeczna, ustawa przemysłowa, prawo wekslowe, prowadzenie ksiąg rachunkowych i język francuski.

Oprócz tych przedmiotów wykładane będą w każdym wydziale osobno, mianowicie:

1) na wydziale budowniczym przez 6 miesięcy w roku: rysunki budownicze, zdejmowanie planów, budownictwo, rysunki ornamentalne i nauka modelowania;

2) na wydziale mechanicznym przez 9 miesięcy w roku: nauka o machinach i technologia mechaniczna, rysunki mechaniczne, zdejmowanie planów machin;

3) na wydziale chemicznym przez 9 miesięcy w roku; chemia ogólna łącznie z analizą chemiczną i technologia chemiczna.

Językiem wykładowym jest język polski. Są egzamina roczne, od czasu do czasu wystawy przedmiotów, wyrobionych przez uczniów szkoły, a w oddziale specjalnym założone będą muzeum wyrobów krajowych i zagranicznych. Muzeum to będzie także otwarte i dla publiczności szerszej w pewnych dniach i godzinach. Rada poprawiła w tym względzie projekt, który żądał, aby muzeum było przystępne „dla osób stanu przemysłowego i rękodzielniczego.“ Uchwała tej zmiany wszakże zapadnie dopiero we czwartek przy trzecim odczytaniu.

Oplaty wymierzono bardzo skromnie, uwzględniając nasze stosunki: uczeń przygotowawczy płaci na rok 2, uczeń specjalny 3, a słuchacz pojedynczych przedmiotów po 1 złr. od każdego słuchanego przedmiotu.

Kierownictwem szkoły zajmie się osobna komisja szkolna.

Cały ten zakład, który prawdopodobnie zbliży nasz stan rękodzielniczy do doskonałości przemysłowej Zachodu — oparto na razie o tutejszą wyższą szkołę realną, której nauczyciele okazali gotowość objęcia wykładów także w szkole przemysłowej. Nadto lokale, gabinety i laboratoria szkoły realnej będą służyć i szkole przemysłowej Sekcyi V. zniosła się już z dyrekcją. Koszt utrzymania zakładu obliczono do 7.000 złr. rocznie; podług rozporządzenia ministerstwa stanu z dn. 5. czerwca 1864 koszt szkoły fachowej powinny ponosić korporacje przemysłowe, ale z naszych 23 korporacji miejscowych ani jedna nie byłaby w stanie złożyć przypadającej składki, tak są opuszczone i biedne. Nie cały jednak koszt spadnie, bo nie powinien spaść na miasto. Szkoła lwowska będzie służyć całemu krajowi; kraj też winien się do jej utrzymania

przyczynić. Uchwalono przeto udać się do wydziału krajowego o wyznaczenie subwencji rocznej z funduszków krajowych, a oprócz tego wezwać większe miasta Galicji (mające więcej niż 15 tysięcy rocznego dochodu) do wyznaczenia pewnych sum rocznych, co bez wątpienia z ochotą uczynią.

Płace dla dyrektora i nauczycieli, których wybór należy do Rady miejskiej, wyznaczono tak, że dyrektor będzie w pierwszym roku pobierał 400, w 2im 500, a w 3im 600 złr.; katecheta 100; nauczyciele zaś od godziny wykładów; na wydziale przygotowawczym po 1.50, na specjalnym budowniczym i mechanicznym po 2 złr., a na chemicznym po 2.50.

Wiedeń, 13. września. (Nowiny dworu.) Najjaśniejsi Państwo przybędą tu prawdopodobnie w piątek wieczorem lub w sobotę z rana z Ischlu.

Dnia 6. b. m. wieczorem zaszczyciła Jej Mość Cesarzowa *Karolina Augusta* całkiem niespodzianie swojemi odwiedzinami nowy dom strzelecki w Saleburgu i zwiędzała pod przewodnictwem mieszczącego tam rady strzeleckiego strzelnicę i inne lokale, a wkońcu oglądała także dawne tarcze, do których strzelali jeszcze ś. p. Jego Mość Cesarz Franciszek i Arcyksiążę Jan, jako też tarcze i miejsce z którego na ostatnim festynie strzeleckim strzelał Jego Mość Cesarz.

Ich Cesarzew. MM. Arcyksiążęta *Albrecht Fml.* i *Karol Ferdynand* komenderujący generał kraju w Morawii przybyli 11. b. m. z świętą z Wiednia do Olomuńca. W dworcu kolei witał Ich Jego Exc. komendant twierdzy Fml. br. *Vernier* poczem obadwaj Arcyksiążęta dosiedli przygotowanych koni i z licznym orszakiem udali się na błonia chwalkowickie, gdzie wojska załogi olomuńckiej uprawiały manewrę. Po skończonych ćwiczeniach wojskowych pojechali Ich Cesarzew. MM. do miasta i wysiedli w zabudowaniu komendy twierdzy. Nazajutrz miała się odbyć w Ich obecności wielka manewra wszystkich wojsk załogowych w pobliżu Olszan.

Arcyksiążę *Józef* z familią przybył 10. b. m. do Franzensbadu. — Wielki Książę *Toskański* przybył z Rzymu do Wiednia.

(Wiadomości bieżące.) *Omer Basza* był przedwczoraj w Baden i odwiedzał tam hrabiów *Stakelberga* i *Nadusdy'ego*, a Wiedniu ministra wojny Fml. *Franka*.

Fml. baron *Gablens* odjechał — jak donosi *Fremdenblatt* dopiero wczoraj z rana z Wiednia, a 15. b. m. stanie na ziemi holenderskiej i wyda zaraz proklamacyę do ludu. Z ustanowionych przez Prusy urzędników pocztowych i telegrafowych pozostawi on tylko tych na posadach, którzy należą bezpośrednio do przyznanej Prusom konwencyą gastejską linii pocztowej i telegraficznej; wszyscy inni będą odprawieni i zastąpieni takimi, którzy przed okupacyą zajmowali te posady. Jeźliby tych niestarczyło, lub jeźli nie byłiby w każdym względzie odpowiedniami, będą aż do należytego wykształcenia krajowych urzędników wysłani tymczasowo do Holstyni c. k. austriacycy urzędnicy pocztowi i telegrafowi.

Włochy.

Florencya, 9. września. (Smutny stan finansów nie-monckich) Rozkład podatku na majątek ruchomy sprawia w całym Włoszech wielkie wzburzenie i zdaje się, iż prefekt neapolitański obawy swoje pod tym względem rządowi w Florencyi do uwzględnienia zakomunikował. Inni prefekci również wielkie mają obawy, zwłaszcza, że w wielu miejscach niespokojności wybuchały. Lecz cóż począć? Brak pieniędzy doszedł do najwyższego stopnia; kasy są puste. Pomódzby jedynie mogło zmniejszenie wojska, lecz rząd chwycić się środka tego nie może z powodu groźnego stanu Europy, knowań rewolucyjnych i powszechnego nieukontentowania. Minister skarbu *Sella* jest zatem w największym kłopotcie, zwłaszcza, iż już w sierpniu okazuje się 500 milionów niedoboru, który to niedobór do chwili otwarcia nowego parlamentu do 700 milionów urosnie. Wielkie sumy wydano w Hiszpanii a zapewne i nowe wybory wielkie pieniądze kosztować będą. Jakże wystąpić przed izby w tak znacznym niedoborem, bez podania środków pokrycia niedoboru? Rząd tymczasem żyje z zaliczek i bonów skarbowych. Na domiar nieszczęścia przychodzą teraz spółki dróg żelaznych i żądają wsparcia. Jak żądaniu temu zadość uczynić? Mówią, iż *Sella* z nowym ministrem sprawiedliwości, *Cortese*, pod względem sprzedaży dóbr kościelnych porozumieć się chce. Lecz byłaby to tylko pomoc chwilowa. Choćby prawo o zniesieniu klasztorów cofnięte zostało, to jednak rząd klasztorzy kasuje, mnichów i mniszki z nich wypędza. Lecz cóż mu z tego przyjdzie? kupców na dobra klasztorne nie ma, bo nikt nie wierzy ażeby dzisiejszy stan rzeczy utrzymać się mógł. Nabywcami dóbr takowych są po większej części deputowani stronnictwa ministeryjalnego, którzy się obowiązują zapłacić dobra w ośmiu lub dziesięciu latach, co z dochodów samych z łatwością uczynić mogą. Nie dawno w gminie Casoria w Neapolitańskim sprzedano za 100.000 franków, majątek 12 do 14.000 franków rocznie przynoszący, a nabywca szacunek w 10 latach zapłacić miał. Rząd sam wstydzil się takiej sprzedaży i kontraktu nie zatwierdził. Najchętniej kupują lasy, te bowiem zaraz wycinać można, a za sprzedane drzewo cena szacunkowa dziesięćkroć się zwraca.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 13. września. (Obchód imienin cesarskich. — Przypadek Namiestnika.) *Dzien. Warsz.* donosi: Wczoraj, w na-

der uroczysty dzień imienin Jego Cesarsko-Królewskiej Mości Aleksandra II. Mikołajewicza i Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Księcia Cesarzewicza następcy tronu Alexandra Alexandrowicza, z powodu nagłej choroby JW. hrabiego Namiestnika, przyjęcia w zamku królewskim nie było; wszystkie zaś władze wojskowe i cywilne udały się o godzinie 11ej do prawosławnej katedry, gdzie odprawione zostało przez najprzewielebniejszego Joaniejusza, arcybiskupa warszawskiego i nowogrodzkiego, uroczyste nabożeństwo, podczas którego danem było 101 wystrzałów z dział, na watach warszawskiej alexandrowskiej cytadeli. Poprzednio odprawione zostały podobne nabożeństwa w wszystkich kościołach wszelkich wyznań. — O godzinie 4ej u hrabiego Namiestnika w zamku królewskim był obiad, na który zaproszone były dostojne osoby. — W wielkim teatrze dane było przedstawienie bezpłatne, zakończone hymnem „Boże Cesarza chroń“, wykonanym przez artystów opery polskiej, a na żądanie publiczności powtórzonym; miasto zaś jaśniało rzesistą iluminacją. — Małżonka Namiestnika hrabina Berg raczyła wydać w pałacu łazienkowskim świetny wieczór.

W dniu 27. sierpnia (8. września), podczas manewrów wojsk zebranych pod Warszawą, w zapale szarzy kawaleryi, hrabia Namiestnik niespodzianie znalazł się w samym wirze szarżujących. Przy tem nastąpiło uderzenie pomiędzy hrabią a jednym z jeźdźców, tak silnie, że jeździec ten i jego koń padli na porany, piaszczysty grunt. Hrabia Namiestnik, silnie siedzący w siodle, utrzymał się na koniu, wszelako noga jego poniżej kolana mocno jest stłuczona i okazała się znaczna puchlina, wyleczenie której będzie wymagało prawdopodobnie około dwóch tygodni czasu. Na szczęście, ani Namiestnik, ani jeździec, nie ulegli żadnemu złamaniu członków.

Ameryka.

(Pismo odręczne Cesarza meksykańskiego.) Cesarz Jego Mość meksykański w piśmie odręcznym z dnia 28. lipca b. r. do generał-majora hr. Thuna wystosowanem, wyraził zadowolenie swe z postawy wojska w bitwach dotychczasowych. Pismo cesarskie opiewa jak następuje:

Kochany generale hr. Thun!

Winszuję Ci i oddziałowi korpusu austriackiego pod komendą Twoją będącemu, zwycięstw odniesionych, o których Mi w raporcie z Zapacoatla donosisz. Taki początek kampanii nada wojsku ową ufność z której czerpać będzie przekonanie zaszczytnego i szczęśliwego rezultatu.

Z żalem dowiaduję się o śmierci tak walecznego oficera jak hrabia Kurzrock i smutny los jego towarzyszy broni, będzie to nauką dla tych co przy życiu zostali ażeby się w śmiałym zapale nie dali wciągnąć do nieroztropnego wystąpienia.

Oczekując dalszych i dobrych wiadomości, jestem dla Ciebie zawsze przychylnym.

Maxymilian, m. p.

Chapultepec, 28. lipca 1865 r.

(Wypadki wojenne w Meksyku.) Gazeta wiedeńska pisze: Według otrzymanych właśnie urzędowych doniesień z Meksyku zaszła 4. sierpnia r. b. nowa świetna potyczka między legią austriacką pod osobistym dowództwem generał-majora hrabiego Thuna i dyssydentami pod Roehiapulco.

Nieprzyjaciel został z nieznacznymi stratami zupełnie rozбит, tak że dla odnowienia układów zmuszony był prosić o pięćdo sześciogodniowe zawieszenie broni, którego mu jednak odmówiono. Dalsze szczegóły potyczki przyniesie Wiener Abendpost.

Kronika.

(Manewry wojskowe.) W przeszłym tygodniu garnizon tutejszy odbył dwa manewry wojskowe w okolicy Kulparkowa i Dawidowa, teraz znowu dn. 13. b. m. pod najwyższym dowództwem Jego Excel. fml. barona Paumgartena odbyły się wielkie manewry w okolicy między Zniesieniem, Zboiskami i Malechewem, w miejscu gdzie niegdyś Tatarzy zostali pobici. Wojsko nieprzyjacielskie reprezentowały dwa bataliony c. k. pułków piechoty Schmerling i Martini, szwadron huzarów i 1 bateria, pod dowództwem pułkownika Klapki, armię zaś atakującą przedstawiały inne wojska tutejszego garnizonu pod naczelnym dowództwem generał-majora Tranaglia; prawem i lewem skrzydłem dowodził podpułkownik Moritz i pułkownik Fraticevic, centrum pułkownik Fragner, strażą przednią pułkownik baron Reizenstein, rezerwa podpułkownik Kaufmann.

(Z drukarni Zakładu Ossolińskich) wyszło temi dniami z pod prasy dziełko pod tytułem: „Święty Stanisław, Biskup krakowski“ przez Maurycego hr. Dzieduszyckiego.

(Dla ubogich sierot.) Pan Waleryan Bogucki, artysta muzyczny i członek konserwatorium paryżkiego, przeznaczą i w tym roku, równie jak w upłynionych trzech latach, trzy godziny w tygodniu, w których sierotom prędko i nieszczerliwym udzielać będzie bezpłatnie gruntowną naukę gry na fortepianie. Na kurs ten można się zapisać najdalej do 20. września b. r. wykazując się świadectwem ubóstwa i poświadczeniem dam dobroczynności. Bliższych szczegółów udziela p. Bogucki codziennie od godz. 12. do 1. w południe. (Pożary.) Dn. 6. b. m. o godzinie 11. przed południem wybuchł pożar w Nahałowiu w powiecie Krakowieckim, w domu włościańskim, i przy gwałtownym wietrze pochłonął cztery domy włościańskie i wszystkimi budynkami gospodarskimi, całym zbiorem tegorocznym i wszystkimi ruchomościami, tudzież budynek dworski. Szkoda przez ten pożar zrządzona wynosi około 2000 złr. w. a. Ogień miał się wszcząć przez nieostrożność w obchodzeniu się z siarnikami.

Dn. 9go b. m. po północy spaliły się w Mańcinie w powiecie Jarosławskim dwie stodoły włościańskie ze zbożem. Przyczyna tego pożaru nie jest wiadoma.

Dn. 10. b. m. w samo południe spalił się w Ossowcach w powiecie Budzanowskim dom włościański z budynkiem gospodarskim i 10 korcami zboża. Przyczyna pożaru nie jest wiadoma, a szkoda w przybliżeniu obliczona wynosi około 160 złr. w. a.

Dn. 11. b. m. koło godziny 9. wieczór wszczął się ogień w Demence Leśnej w powiecie Mikołajowskim w domu włościańskim i pochłonął wszystkie budynki gospodarskie z całym tegorocznym zbiorem. Szkoda wynosi około 2000 złr. Ogień miał być podłożony.

Dn. 11. b. m. nad ranem wybuchł ogień w miasteczku powiatowym Nadwornie, który przy gwałtownym wietrze w trzech godzinach obrócił w perzynę dwanaście domów, między temi aptekę i trzy synagogi. Przyczyna pożaru nie została jeszcze wysledzona, zdaje się jednak nie podlegać żadnej wątpliwości, że ogień był podłożony zbrodniczą ręką, co śledztwo sądowe wyjaśni. Szkoda wynosi około 14.000 złr. w. a.

(Morderstwo.) W Jeziernie w powiecie Zborowskim znaleziono dn. 10. b. m. Josła Schwechtera, szynkarza tamtejszego samotnie mieszkającego, leżącego w własnym pomieszkaniu na ziemi bez życia. W skutek podejrzenia, że został zamordowany, zawiadomiono o tem niezwłocznie c. k. sąd powiatowy w Zborowie, który wysłał zaraz do Jezierny komisję sądową z patrolem żandarmeryi i ta tego samego dnia wykryła i uwięziła mordercę. Jest nim Wasyl Hoca, 22 l. liczący żonaty, właściciel gruntu, dotychczas nieposzlakowany. Tenże zeznaje, że dn. 9. b. m. wieczorem w towarzystwie dwóch innych włościan był u Schwechtera na wódec; przy tej sposobności szynkarz pokazywał im srebrnego rubla. Skoro wyszli z szynku, Hoca sądząc, że Schwechter ma więcej pieniędzy, powziął zamiar zamordować go i okraść. W tym celu wrócił niezwłocznie do szynku. Gdy go wpuszczono zażądał wódki; Schwechter nie chciał uczynić zadość jego żądaniu, owszem gdy Hoca kłąć zaczął, dał mu w twarz i chciał go wypchnąć za drzwi. Wówczas Hoca pochwylił Schwechtera, obalił go na ziemię i ścisnąwszy rękami ze szyję trzymał w rękach tak długo, aż tenże wyzionął ducha. Ślady krwi tak na zamordowanym jak i na obwinionym są dowodem, że Schwechter musiał się bronić. Skoro Schwechter nie dawał już znaków życia, Hoca zabrał wszystką znaną gotowiznę a mianowicie 1 rubla sr., 1 ewancygiera sr. i 7 banknotów po 1 złr., poczem zgasił światło i oddalił się zamknawszy drzwi za sobą. Pieniądze zakopał w polu.

(Samobójstwo.) Filip Martyniuk z Białych w powiecie Wielkie Mosty, odebrał sobie życie w nocy z 4. na 5. b. m. przez obwieszenie. Według opinii lekarskiej popełnił samobójstwo z melancholii.

(Nieszczęsne wypadki) W Czartoryi w powiecie Mikulinieckim dn. 31. z. m. z ośmiu osób jedną rodzinę składających, sześć otruło się jadowitymi grzybami.

W Wierzbicy w powiecie Uhnowskim dn. 7. b. m. utonęło przypadkiem w studni dziecko pięcioletnie.

W Winnikach w fabryce tytoniu przy spuszczeniu pak z tytoniem w dn. 7. b. m. jedna z robotnic ugodzona została tak nieszczęśliwie, że niebawem umarła.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Brzeżany, 6. września. Następujące ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów w II. połowie z. m. były na targach w obwodzie Brzeżańskim:

	Miejsce targu:					
	Brzeżany	Bóbrka	Chodorów	Kozowa	Podhajce	Robalyn
	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.
walutą austriacką						
Mec pszenicy	2 65	3 50	4	3	2 65	2 25
„ żyta	2 15	2 40	3	2 25	2	1 90
„ jęczmienia	1 35	2 25	2	1 40	1 50	1 12
„ owsa	94	1 50	90	90	1	1
„ hreczki	2 10	2 25	2 20	2 40	2 20	2 30
„ kukurudzy	3 50
„ ziemniaków	1 10	1	1 60
Cetnar siana	80	1 50	1 50	1 10	1 50	1
„ słomy
„ nasienia koniecu
Sąg drzewa twardego	5	6	5 20	7	6 72	2 60
„ „ miękkiego	4	5	4 10	5 50	1 80
Funt mięsa wołowego	10	10	10	10	10	10
Mas okowity	70	44	47	40	40	50

Ostatnia poczta.

Paryż, 13. września. Wczoraj wieczorem odbyło się w sali Herza pierwsze przedstawienie spirytualistów, braci Davenport. Odkryto tajemne ich sztuczki i powstała ztąd wielka wrzawa. Komisarz policyi kazał opróżnić salę, i pieniądze za wstęp zwrócono.

Berlin, 12. września. Bank- u. Hand. Ztg. donosi: Słychać, że Austria otrzymała już wynagrodzenie pieniężne za Lauenburg, mówią, że sumę tę eskontował Rotschild.

Berlin, 13. września. Fml. baron Gablenz przybył tutaj dzisiaj. Zaraz po przybyciu przyjmował go prezydent ministrów

p. Bismark, wraz z którym był zaproszony potem do stołu królewskiego na zamku Babelsberg: — Pan Bismark pojedzie w niedzielę z Królem do Merseburga.

Prov. Corresp. pisze: Wypłata wynagrodzenia pieniężnego za Lauenburg Austrii nastąpi teraz z prywatnej szkatuły Króla. Także objęcie Lauenburga w posiadanie nastąpi teraz niezwłocznie. Komisarzem mianowany został były minister stanu Arnim v. Boitzenburg, który temi dniami odjedzie do Lauenburga. — Wstępny artykuł tego samego dziennika o pruskiej polityce i konwencji gasteińskiej kończy się temi słowy: Warunki z lutego pozostają niezmiennione w całej swej rozciągłości. Ale bez wątpienia nastąpiła znaczna różnica. Z jednej strony ustanowienie innego rządu w Księstwach nie podlega już żadnej wątpliwości, a z drugiej strony przyznała Austria z gotowością obok zupełnego odstąpienia Lauenburga także najważniejsze żądania z lutego w tymczasowym stanie. Konwencya gasteińska jest przeto znacznym krokiem naprzód w spełnieniu pruskiej nadziei i żądań w drodze przyjacielskiego związkowego porozumienia się z Austrią. — Pan Bismark pojedzie z końcem września do Biarritz.

M a d r y t. 13. września. Epoca zapewnia, że minister stanu poda się do dymisji zaraz za powrotem dworu. Królowa przybyła wczoraj do Wiktoryi.

TEATR.

Jutro (przedstaw. niemieckie): „Hernani“, wielka opera w 4 aktach. Pierwszy występ p. Burger z c. k. teatru w Salzburgu.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. września. Hotel George: PP. Rulikowski Lud., z Krakowa. Hotel europejski: Jankowski Wojc., z Rosochowacic. — Zagórski Miecz., z Podburza. Hotel Langa: Br. Wilczek Hen., z Samokłesk. — Płocki Jan, z Nowodworca. — Bozdogan Teod., z Mołdawy. — Winnicki Tyt., z Nadyecz. Hotel angielski: Grabianka Stan., z Rosyi.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14. września. PP. Alexiewicz Dym., ces. ros. generał-major, do Rosyi. — Müller Fr., k. podpułk., do Stanisławowa. — Augustynowicz Bron., do Woszczanec. —

Czajkowski Adolf, do Bóbrki. — Czermiński Stan., do Dolhego. — Krokoski Dom., do Belza. — Obertyński Kaz., do Udnowa. — Wykowski Józef, do Suszczyna. — Wisniewski Hen., do Dobrzań.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 14. września 1865.

Table with 6 columns: Pora, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan powietrza według wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery. Rows for 7. god. zrana, 2. god. po poł., 10. god. wiecz.

Ilość deszczu 1. ... 94.

Kurs Lwowski.

Dnia 14. września

Table with 4 columns: Dukat holenderski, Dukat cesarski, Półimperyal zł. rosyjski, Rubel srebrny rosyjski, Talar pruski, etc. Columns for gotówka and towarem.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 14. września.

Table with 2 columns: 5% Metaliki, 5% pożyczka narodowa, Losy z 1860 roku, Akcje banku wiedeńskiego, Londyn, 10 funtów szterlingów, Srebro, Dukat pojedynczy. Columns for ztr. and kr.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 11. września.

Table with 4 columns: a. Dług publiczny. (Za 100 zł.), A. Państwa, W austr. wal. po 5%, Z pożyczki narod. z proc., Pożyczka w srebrze z 1864 roku, Z r. 1851 ser. B. po 5%, Metaliki z proc. od maja do listopada, etc.

Table with 4 columns: Obl. ind. za 100 zł., Kar., Krainy i Wyb., Wegier, Banatu Tem., Kroacyi i Slawonii, Galicyi, Siedmiogrodu, Bukowina, Z klauzulą wylos. w r. 1867, Banat Temesz., Lomb. wen. pożycz. z r. 1859, Dług Tyrolu, Dług Salzburga, Dług Krainy, % Stan oblig. domestykaln., etc.

Table with 4 columns: 3. Akcje. (Za sztukę.) Banku narodowego, Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a., Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł., Banku anglo-austryackiego na 200 zlr. (20 ft. ster.), z wpłatą 30%, Półn. kol. po 1000 zł. m. k., Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr., Połud. kolei państw. lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł., Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw., Kol. Kar. Lud. po 200 zł. mon. konw., Lwowski-czerniow. kolej po 200 zł. w. a. w srebrze (20 f. s.) z wpłatą 35%, Uprzyw. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a., Połud. - półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k., Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty 147., Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k., etc.

Table with 4 columns: ditto II. emis. po 200 zł. m. k., Kolej Busthradzka po 500 zł. m. k., Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k., Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw., Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a., Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k., Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k., Tow. młyn. par. w Wied. po 500 zł. w. a., Fowsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a., Mostu łącz. w Peszcie po 500 zł. m. k., a. Listy zastawne. (za 100 zł.) Banku (Glet. z r. 1857 po 5%, 10let. „ 1857 po 5%), Banku narod. (przeznaczone do los. po 5%), Banku (na 12 m. 5%, narod. {przezn. do losow w w. a. wania po 5%, Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%, Węgier. Towar. ziemskie po 5%), 5. Obligacje z prawem pierwszeństwa. Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k., detto detto w srebr. upr za 100 zł. w. a., Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust., Tow. austr. kol. państwa po 500 fr., Kol. Lomb. wen. po 500 fr., Kol. półn. po 100 zł. m. k., Kol. półn. po 100 zł. w. a., Kol. Głogn. po 100 zł. m. k., Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł., Połud. półn. kolei kom. po 5% za 100 zł., Kolej gal. Karola Ludwika po 300 zł. w. a. (w srebrze) po 5% za 100 zł., etc.

Table with 4 columns: Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k., Lloyda za 100 zł., 6 Losy. (za sztukę.) Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a., Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k., Poż. Trye. po 100 zł. m. k., Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a., Esterhazego po 40 zł. m. k., Salma „ 40 „ „ Palliego „ 40 „ „ Clarego „ 40 „ „ St. Genois „ 40 „ „ Windischgrätzka 20 zł., Waldsteina 20 „ „ Keglevicza 10 „ „ Fundacja szpit. Arcyksięcia Rudolfa, Weksle. (Na 3 miesiące.) Amsterdam za 100 zł. hol., Augsburg za 100 zł. w. p. n., Berlin za 100 tal., Wrocław za 100 tal., Frankfurt za 100 zł. w. p. n., Genua za 100 lir. piem., Hamburg za 100 M. B., Lipsk za 100 tal., Liwurna za 100 lir. tosk., Londyn za 100 ft. szt., Lugdan za 100 fr., Medyolan za 100 lir. wł., Marsylia za 100 fr., Paryż za 100 fr., Praga za 100 zł. w. a., Tryest za 100 zł. w. a., Wenecya za 100 zł. w. a., (31 dni po okazaniu.) Bukareszt za 100 piast. woł., Konstantynopol za 100 piast. tur., Kurs złota. Dukaty ces. men., dtto. pełnej wagi, Korona, 20 frankówka, Rosyjski imperyal, Talar związkowy, Srebro, Kurs korony w c. k. kasach, etc.